

บ้านหลุยส์ ที. เลียวโนเวนส์ (Louis Thomas Leonowens)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บ้านหลุยส์ ที. เลียวโนเวนส์ (Louis Thomas Leonowens)

มร.หลุยส์ ที. เลียวโนเวนส์ (Louis Thomas Leonowens) เป็นบุตรชายของหม่อมแอนนา เลียวโนเวนส์ (Anna Leonowens) พระอาจารย์ฝรั่งของบรรดาเจ้าฟ้าในพระบรมมหาราชวัง อาศัยอยู่ในพระราชวังของพระเจ้ากรุงสยามสมัยรัชกาลที่ ๔ เดินทางออกจากสยามพร้อมมารดาขณะอายุได้ ๑๒ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๐ มร.หลุยส์ฯ ถูกติดต่อจากบริษัท บริติชบอร์เนียว ให้เป็นตัวแทนของบริษัทตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๒๗ อายุ ๒๙ ปี มีหน้าที่เข้าไปเจรจาขอรับอนุญาตทำป่าไม้รวมถึงจ้างเหมาให้คนเข้าไปทำป่าไม้ที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนรับซื้อไม้จากพ่อค้าไม้พื้นถิ่นส่งต่อไปยังกรุงเทพฯ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๗ ขณะอายุได้ ๔๙ ปี มร.หลุยส์ฯ ได้ยุติบทบาทในฐานะผู้บริหารธุรกิจในการที่เขาส่งขึ้น ได้มอบการบริหารงานที่สำนักงานลำปาง ให้ลูกน้องเป็นคนดูแลแทน ภายหลัง มร.หลุยส์ฯ ได้ย้อนกลับมาที่อังกฤษอีกครั้งเพื่อจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทหลุยส์ ที เลียวโนเวนส์ เป็นบริษัทมหาชนข้ามชาติซึ่งประกอบกิจการอยู่จนถึงปัจจุบัน มร.หลุยส์ฯ ได้กลับมาสยามครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ และหลังจากกลับไปอังกฤษครั้งนั้น เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ พอดี ทำให้เขาไม่สามารถกลับมาเยี่ยมสยามได้อีก จนกระทั่งเสียชีวิตลงในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๒

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน มีอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล จำนวน ๓ หลัง ประกอบด้วย

๑. อาคารไม้สองชั้น (บ้านพักพนักงาน ชั้นทะเบียนที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ลป.๑๒๔ หลังลำดับที่ ๑) เลขที่ ๑๑๒ ปัจจุบันไม่มีการใช้งาน และตัวบ้านในส่วนของไม้ ฝุ่เสื่อม ชำรุด ไปตามกาลเวลา จำเป็นต้องมีการซ่อมแซมบำรุงรักษาโครงสร้างทั้งหมด

๒. บ้านหลุยส์ (ชั้นทะเบียนที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ลป.๑๒๕ หลังลำดับที่ ๑๐) เป็นอาคารตึกครึ่งไม้สองชั้น เลขที่ ๔๔ ปัจจุบันไม่มีการใช้งาน และตัวบ้านในส่วนของไม้ ฝุ่เสื่อม ชำรุดไปตามกาลเวลา จำเป็นต้องมีการซ่อมแซมบำรุงรักษาโครงสร้างทั้งหมด ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

๓. อาคารห้องนิรภัย (อาคารเก็บไม้ ชั้นทะเบียนที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ลป.๑๒๕ หลังลำดับที่ ๑๑) เป็นตึกชั้นเดียวไม่มีเลขที่ ปัจจุบันไม่มีการใช้งานสภาพชำรุด ทรุดโทรม ส่วนที่เป็นโครงสร้างไม้ ฝุ่เสื่อม หลังคาชำรุด จำเป็นต้องมีการซ่อมแซม บูรณะ ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

ต่อมาได้มีการดำเนินการ ดังนี้

๑. กรมธนารักษ์ได้ดำเนินการสำรวจฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะที่ยังทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม หรือสถาปัตยกรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ตามนัยกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ธนารักษ์พื้นที่ลำปาง ได้มีหนังสือถึงองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน แจ้งว่าเห็นชอบโครงการปรับปรุงและซ่อมแซมบ้านพัก (บ้านหลุยส์ ที. เลียวโนเวนส์) ของจังหวัดลำปาง ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองเก่าท่ามะโอ

๒. เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ จังหวัดลำปาง ได้มีหนังสือแจ้งให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน ทราบว่าได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๓ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จังหวัดลำปาง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว โดยจะดำเนินการซ่อมแซมและปรับปรุง บ้านหลุยส์ ที เลียวโนเวนส์ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในวงเงินค่าก่อสร้าง ๒,๙๗๘,๙๐๐.- บาท (สองล้านเก้าแสนเจ็ดหมื่นแปดพันเก้าร้อยบาทถ้วน) กำหนดส่งมอบงานภายใน ๒๑๐ วัน มีห้างหุ้นส่วนจำกัด ลำปาง - เกาะคาขนส่ง เป็นผู้รับจ้าง

๓. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดลำปาง แจ้งขอเข้าดำเนินการก่อสร้าง ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๑๕๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยใช้แบบการซ่อมแซมปรับปรุงตามสถาปัตยกรรมเดิมใช้โครงสร้างเดิมที่เป็นไม้ แต่ในส่วนของการปรับปรุงโครงสร้างหลังคาเดิม ซึ่งฝุ่เสื่อมและได้รับความเสียหายมากนั้น จำเป็นต้องใช้วัสดุที่มีความมั่นคงและแข็งแรง เนื่องจากต้องรองรับน้ำหนักของกระเบื้องว่าซึ่งเป็นวัสดุของหลังคาของหลังคาบ้านต้นแบบเดิมในอดีต

บ้านหลุยส์ เป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้สองชั้น ทรงจั่ว ขนาดกว้าง ๒๐.๐๐ เมตร ยาว ๒๐.๐๐ เมตร
(ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ลป.๑๒๕ หลังลำดับที่ ๑๐)
บ้านเลขที่ ๔๔

อาคารห้องนรภัย อาคารตึกชั้นเดียว (โกดังขาว) ขนาดกว้าง ๘.๐๐ เมตร ยาว ๑๘.๐๐ เมตร
(ชั้นทะเบียนที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ลป.๑๒๕ หลังลำดับที่ ๑๑)
ไม่มีเลขที่

